

Asia: Tuulivoimapuiston osayleiskaava Kaitsarin alueelle, kaavaluonnos

Uudenkaarlepyy, tekninen osasto
ann-helene.skata@nykarleby.fi

Lausunto

1 Johdanto

Uusikaarlepyyn tekninen osasto pyytää Luonnonvarakeskukselta (Luke) lausuntoa Kaitsarin tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnosvaiheesta. Kaitsarin tuulivoimapuiston yleiskaava mahdollistaa laajimmillaan 7 tuulivoimalan rakentamisen kaava-alueelle. Voimaloiden kokonaiskorkeus on 300 m. Alueen kaavoitukseen on ryhdytty Oy Lillby Vind Ab:n aloitteesta. Yleiskaava on tullut vireille 10.6.2021. ELY-keskus on tehnyt päätöksen 20.12.2021, jonka mukaan hankkeessa ei sovelleta YVA-menettelyä.

2 Lausunto

Pyydettynä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankkeessa on toteutettu 2021 aikana metsäkanalintujen soidinpaikkainventointi, pesimälinnustoselvitys ja muuttolintuselvitys.

Metsäkanalintujen soidinpaikkainventoinneista ja niiden tuloksista ei kerrota selostuksessa. Linnustokartoitusten osalta Luke huomauttaa, että kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Luontoselvityksissä ei tulisi jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinnuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan.

Kanalintujen osalta on hyvä huomioida, että pienetkin soittimet voivat olla merkittäviä paikalliselle poikastuotannolle. Lisäksi koppeloiden pesimädispersaali soidinten ympärillä määrittää paikallisesti alueen metsokannan, ei pelkästään soivien koiraiden määrä yhdellä soidinalueella.

Selostuksessa kerrotaan erilaisista linnuston vaikutusetaisyyksistä. Luke huomauttaa, että tutkimusten mukaan metsäkanalinnut saattavat välttää tuulivoimalaa ympäröivää aluetta tai käyttää sitä vähemmän lisääntymisaikana (soidinajan lisäksi myös poikasten kasvatukseen liittyvä habitaatinvalinta) lajista riippuen n. 500–600 m säteellä ja metson tapauksessa jopa yli 1000 m säteellä (mm. Coppes et al. 2020A). Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa.

Kaava-alue sijoittuu suden kanta-arvion (2023) mukaan kokonaisuudessaan Jeppon susireviirille (status: perhelauma 100 % TN). Samalle reviirille sijoittuu myös muita tuulivoimahankkeita ja niiden voimalinjoja.

Selostuksessa kerrotaan, että suunnittelualue ei sijoitu reviirin ydinalueelle, jossa lajin lisääntyminen tapahtuu. Luke huomauttaa, että ydinreviiriä ei voida määritellä karttatarkastelujen perusteella. Ydinreviiri voi sijoittua susireviirien sisällä monimuotoisesti. Suden ydinreviiri ei määräydy reviirin laitojen mukaan vaan reviirin ydin osat (suden eniten käyttämät alueet ja todennäköisimmät lisääntymiseen liittyvät alueet) saattavat sijoittua myös määriteltyjen reviirien rajojen tuntumaan. Luken karttapalveluun syntyy havaintoja siellä, missä ihmiset liikkuvat ja tekevät havaintoja. Sen vuoksi myöskään näiden havaintojen esiintyminen tai puuttuminen tietyllä alueella, ei välttämättä kerro alueen merkityksestä suden lisääntymis- ja levähdysalueena.

Suurpetojen osalta Luke näkee, että hankkeessa toteutetut selvitykset mahdollistavat vain karkean arvion ko. lajien esiintymisestä alueella. Alueen merkitystä näiden lajien lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida tässä hankkeessa tehtyjen selvitysten avulla määrittää.

On syytä huomioida myös se, että alueen läheisyydessä on havaittu myös talvehtivia metsäpeuroja (luonnonvaratieto.luke.fi). Lajia ei kuitenkaan mainita selostuksessa ollenkaan.

Suunnittelualueen ympäristössä (30 km säteellä) on 17 eri vaiheissa olevaa tuulivoimahanketta. Jatkosuunnittelussa tulee osoittaa erityistä painoarvoa ympärillä sijaitsevien tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksiin. Direktiivilajien asuttamalla alueilla on otettava huomioon muun tuulivoimarakentamisen ja maankäytön yhteisvaikutus paikallis- tai osapopulaatiotasolla kaikkien kyseisten lajien elinmahdollisuuksien muutoksiin.

Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. suurpedot) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

3 Lausunnon tiivistelmä

Luke huomauttaa, että kanalintujen esiintymisen selvittämiseksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuotena. Tällöin soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys. Hankkeen ympäristöön on suunnitteilla muitakin tuulivoimahankkeita. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota erityisesti ympärillä sijaitsevien tuulivoimahankkeiden ja tulevien tuulivoimasuunnitelmien yhteisvaikutuksiin laajemmassa mittakaavassa. Lisäksi on tärkeää keskittyä ekologisten yhteyksien säilyttämiseen. Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. suurpedot) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 15.02.2024 klo 10:53:11.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: